

**НАВЧАЙМОСЯ
В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ
РАЗОМ З «ГЕНЕЗОЮ»**

**Пропонуємо складові комплекту з курсу
ПІДПРИЄМНИЦТВО І ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ
для 9 класу:**

- Підручник «Підприємництво і фінансова грамотність»
(авт.: Сергій Теплов, Оксана Юхимович)
- Навчальний посібник «Підприємництво і фінансова грамотність. Зошит для формувального та підсумкового оцінювання» (авт.: Оксана Юхимович)
- Навчально-методичний супровід:
 - орієнтовне календарно-тематичне планування;
 - навчально-методичні вебіари;
 - презентації до уроків;
 - технологічні карти;
 - навчальні ігри;
 - діагностувальні роботи

<https://www.geneza.ua/product/1280>

МАЙБУТНЄ ЗА НАМИ!

З питань придбання звертайтеся

ТОВ «Видавничий Дім
«Гене́за»
тел.: (044) 426-71-81
e-mail: geneza@geneza.ua

ТОВ «Торговий Дім «Метавсесвіт»
Інтернет-магазин: www.geneza.ua
тел.: (050) 378-79-79
(067) 378-79-79
(093) 378-79-79
e-mail: sales@metavsesvit.in.ua

Оксана Юхимович

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

ПІДПРИЄМНИЦТВО І ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ

Зошит для формувального
та підсумкового оцінювання

- Практичні завдання та реальні фінансові кейси
- Фінансове планування та підприємницькі ідеї
- Інтерактивні вправи з QR-кодами
- Діагностувальні роботи

До модельної навчальної програми авт. Кузнєцової А. Я. та ін.

УДК 334+336]*кл9(079.1)
Ю94

Оксана ЮХИМОВИЧ

ПІДПРИЄМНИЦТВО І ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ

Зошит для формувального та підсумкового оцінювання

Навчальний посібник для 9 класу
закладів загальної середньої освіти

Схвалено для використання в освітньому процесі
(рішення експертної комісії із соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі
(основи здоров'я, економіка, підприємництво і фінансова грамотність)
від 04.05.2026, протокол № 5)

№ БО-0205-26 у Каталогі надання грифів навчальній літературі
та навчальним програмам

Київ
Видавничий Дім «Генеза»
2026

Відповідає модельній навчальній програмі
«Підприємництво і фінансова грамотність. 8–9 класи»
(авт. Кузнєцова А. Я., Довгань А. І., Часнікова О. В., Шніцер О. П.,
Тригуб О. В., Гірченко Т. Д., Шабанова О. В., Харченко А. М., Нагайчук Н. Г.)

Юхимович О. А.

Ю94 Підприємництво і фінансова грамотність: зошит
для формувал. та підсумк. оцінювання: навч. посіб.
для 9-го кл. закл. заг. серед. освіти / Оксана Юхимо-
вич. – Київ : Генеза, 2026. – 96 с. : іл.

ISBN 978-617-8524-43-2.

Зошит укладено за модельною навчальною програмою
«Підприємництво і фінансова грамотність. 8–9 класи»
(авт. Кузнєцова А. Я. та ін.). Практичні завдання, реаль-
ні фінансові кейси, інтерактивні вправи, діагностувальні
роботи спрямовані на вироблення в учнів навичок фінан-
сової поведінки, формування ключових компетентностей
та наскрізних умінь, перевірку навчальних досягнень.

УДК 334+336]*кл9(079.1)

ISBN 978-617-8524-43-2

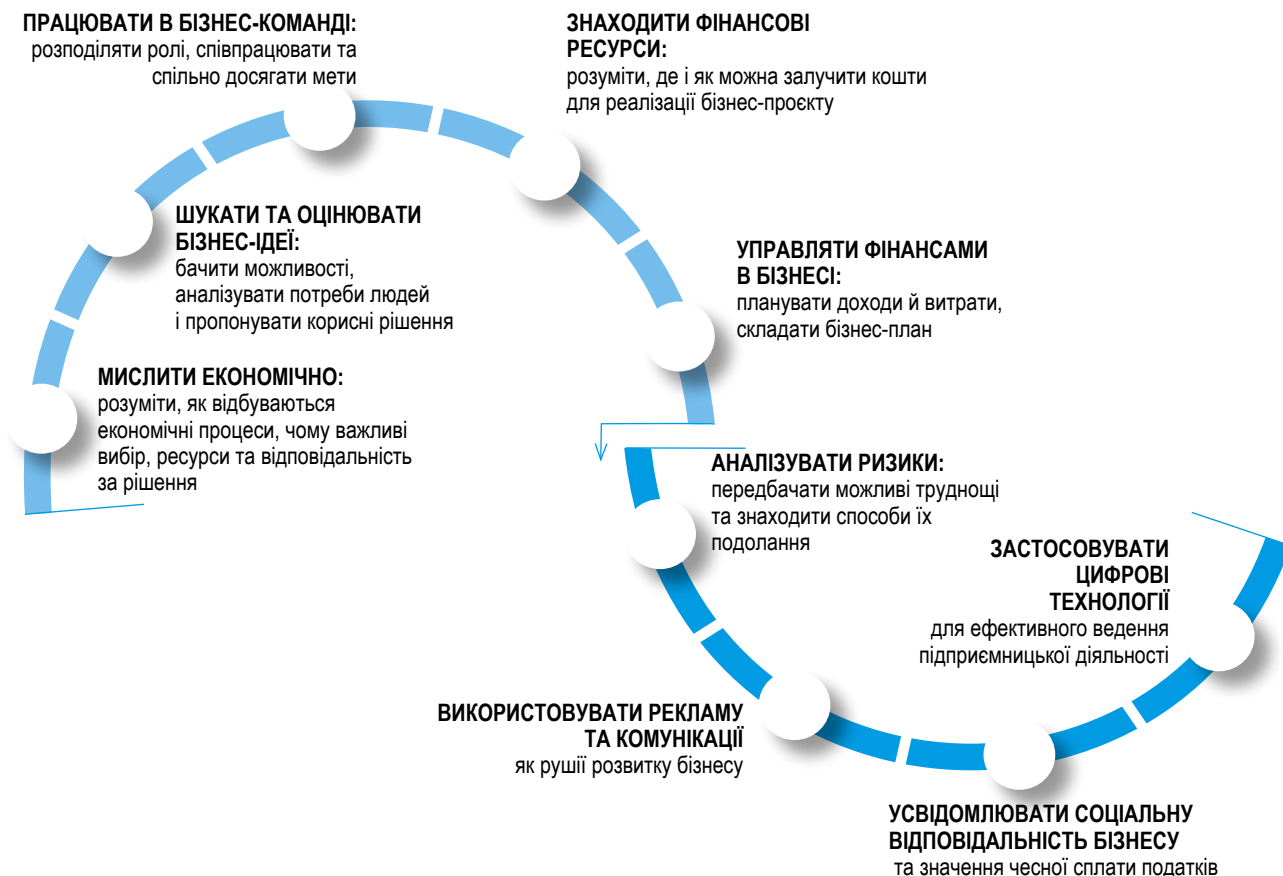
© Юхимович О. А., 2026
© Видавничий Дім «Генеза»,
оригінал-макет, 2026

Дорогі дев'ятикласники та дев'ятикласниці!

Ви подорослішали – й у вашому житті з'явилися нові запитання, виклики й можливості. Як реалізувати власні ідеї? Як упевнено почуватися у світі грошей, бізнесу та підприємництва?

У 8 класі ви вчилися керувати власними фінансами, а в 9 класі зробите крок далі – вчитиметеся мислити як підприємець. Ви дізнаєтеся, як народжуються бізнес-ідеї, як працювати в команді, шукати фінансування, управляти ризиками та використовувати цифрові інструменти.

Під час роботи із зошитом ви навчитеся:

Окремою складовою робочого зошита є додаток з діагностувальними роботами, що дає змогу здійснювати системне оцінювання навчальних досягнень учнів. Додаток розміщено в середині посібника. За бажанням його можна вилучити й використовувати як окремий зошит для тематичного або підсумкового контролю.

Пам'ятайте: фінансова грамотність – це навичка на все життя й інвестиція у ваше майбутнє! Будьте активними, не бійтеся запитувати, пробувати та помилятися.

Нехай ваші ідеї стануть реальністю, а навички – основою успіху!

Розділ І. ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ І ПІДПРИЄМНИЦТВО

Тема 1. Економічний спосіб мислення

1 Позначте знаком ✓ ситуації, у яких ви використовуєте економічне мислення.

- ☐ Порівнюєте ціни перед купівлею.
- ☐ Відкладаєте гроші на дорогу покупки.
- ☐ Обираєте між варіантами, шукаючи найвигідніший.
- ☐ Плануєте час, щоб устигнути більше.
- ☐ Купуєте перше, що сподобалося, не розмірковуючи довго.

2 Установіть відповідність між дією і результатом економії.

Дія	Що економити
1 Купувати за акційною ціною	А Час
2 Користуватися громадським транспортом	Б Гроші
3 Планувати день	В Ресурси

1	
2	
3	

3 Виконайте інтерактивну вправу «Говоримо мовою підприємництва», перейшовши за QR-кодом або посиланням. <https://learningapps.org/display?v=pj4bgjeft26>

4 Розшифруйте анаграми та поясніть значення кожного поняття в контексті підприємництва.

ЦІРДППІСЕЪМ – _____

ЦСІНТАНІТВІІЬ – _____

ТПЬЛДПІРИЄВМСІ – _____

5 Установіть відповідність між поняттям та його визначенням.

Визначення	Поняття
1 Людина, яка організовує бізнес для отримання прибутку, беручи на себе ризики	А Підприємець
2 Ініціативність, креативність та здатність знаходити нові можливості	Б Підприємливість
3 Готовність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності	В Креативність
4 Здатність мислити нестандартно та генерувати нові рішення	Г Відповідальність
5 Завзятість у досягненні мети, здатність долати труднощі	Д Наполегливість

1	
2	
3	
4	
5	

6 Намалюйте символ або піктограму, що, на вашу думку, найкраще відображає сутність підприємця або підприємливої людини. Коротко поясніть свій вибір. Врахуйте, що символ має відображати ключові якості підприємця: проактивність, інноваційність або здатність до ризику. Яку саме рису характеру чи етап бізнес-процесу символізує ваш малюнок? Чому обрана вами піктограма є універсальною для розуміння природи підприємливості?

7 Виконайте інтерактивну вправу «Хто є хто у світі бізнесу: визначаємо поняття», перейшовши за QR-кодом або посиланням. <https://learningapps.org/display?v=p6ntnnts325>

8 Створіть асоціативний кластер до поняття «підприємець». Розподіліть за групами терміни з поданого переліку.

Ініціативність, ризик, лідерство, прибуток, інновація, відповідальність, інвестиції, креативність, планування, автономія.

Особистісні риси

Ризики

Дії

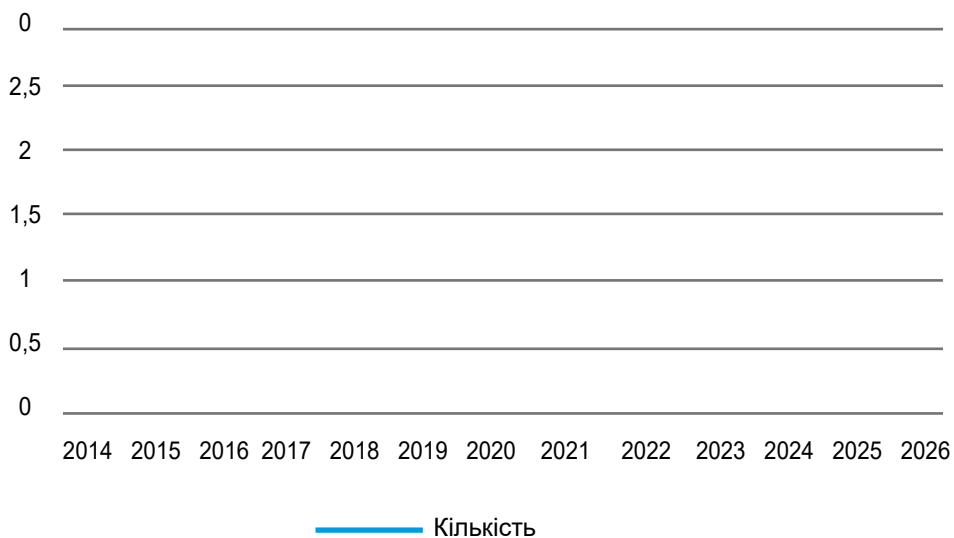
Ресурси

Мета

9 За наведеними нижче даними побудуйте лінійний графік зміни кількості ФОПів в Україні (2014–2024 рр.).

Рік	Кількість ФОПів (млн)
2014	2,67
2015	2,27
2016	2,14
2017	2,07
2018	1,74
2019	1,87
2020	1,89
2021	2,00
2022	1,94
2023	2,05
2024	2,18

Укажіть роки, коли кількість ФОПів зменшувалась: _____

Укажіть роки, коли кількість ФОПів збільшувалась: _____

Поясніть можливі причини змін упродовж двох періодів (оберіть по одному прикладу зростання і спаду).

10 У 2024 р. в Україні було зареєстровано 314 тис. нових ФОПів. Обчисліть середню кількість реєстрації нових ФОПів на місяць: _____.

Порівняйте це з періодом 2018 р., коли кількість зменшувалась. _____.

Як це впливає на економіку? _____.

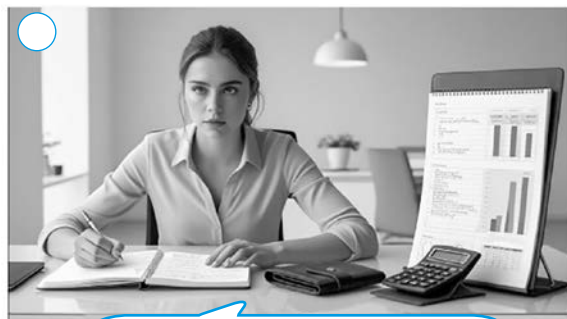
11 У 2023 р. бізнесвумен Марія перетворила свою швейну майстерню на виробництво тактичного одягу для військових і почала працювати за схемою соціального підприємництва. Які риси підприємливої особистості проявила Марія? Оберіть усі правильні варіанти.

- ☐ Готовність до ризику
- ☐ Здатність пристосовуватися до змін
- ☐ Орієнтація лише на прибуток
- ☐ Соціальна відповідальність
- ☐ Пасивне очікування допомоги від держави

12 Виконайте інтерактивну вправу «Тайм-менеджмент», перейшовши за QR-кодом або посиланням. <https://learningapps.org/display?v=p2q500w4526>

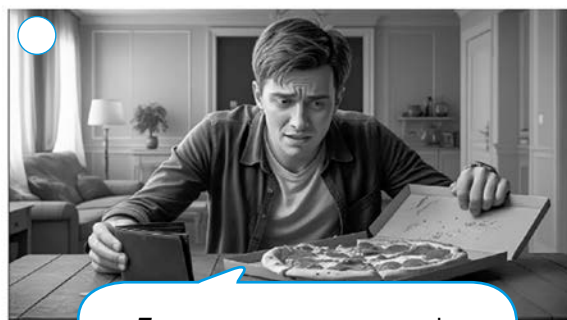
13 Розгляньте зображення. Хто з героїв мислить економічно? Позначте значком ✓ та обґрунтуйте свій вибір смайликами й коротким коментарем.

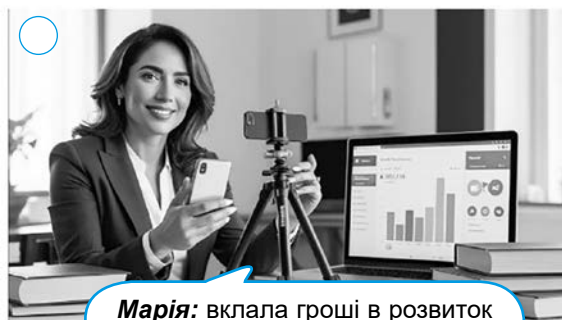
Віка: складає бюджет на місяць

Олег: скупився на знижках

Денис: витратив усе на піцу

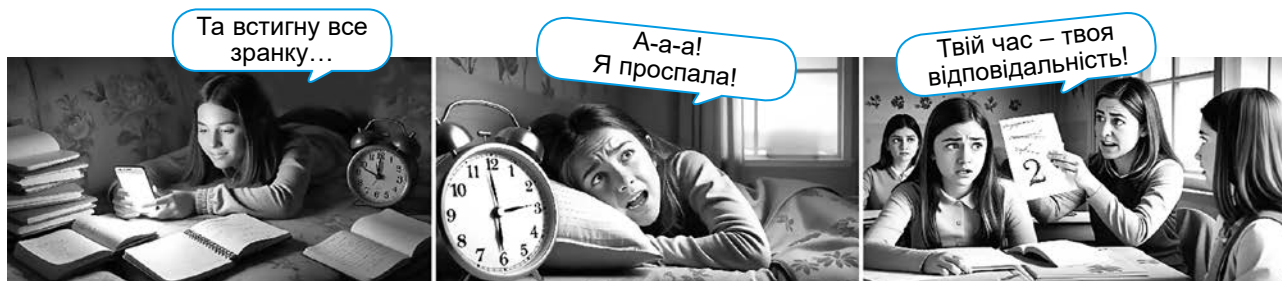
Марія: вклала гроші в розвиток блогу

14 Розподіліть справи за матрицею Ейзенхауера. Розмістіть список щоденних завдань у відповідні квадранти.

Підготуватися до контрольної роботи; подивитися нову серію серіалу; прибрати робоче місце; вигуляти собаку; допомогти однокласнику з домашнім завданням; перевірити новини у соцмережах; піти на тренування з волейболу; пройти курс із цифрової грамотності.

Терміново й важливо	Не терміново, але важливо
Терміново, але не важливо	Не терміново й не важливо

15 Ознайомтеся з коміксом «Що було б, якби...» про дівчину, яка не планує свій час. Поміркуйте, до яких наслідків призвели її звички: стрес, запізнення, втрачені можливості тощо. Дайте відповіді на запитання.

Які помилки у плануванні часу зробила героїня?

Що вона могла зробити інакше?

Як це вплинуло на її емоційний стан і результат?

Який урок із цієї історії можна винести?

16 Максим щодня витрачає час на гаджети: 2 год на соцмережі (TikTok, Instagram), 1 год на ігри та 30 хв на перегляд навчальних відео. Він помітив, що не встигає робити домашнє завдання (2 год) і читати книгу (30 хв). Його мама запропонувала зменшити час на соціальні мережі та ігри.

Скільки часу Максим зможе заощадити щодня, якщо скоротить спілкування в соцмережах та ігри на 50 %?

А 1 год **Б** 1,5 год **В** 2 год **Г** 2,5 год

Максим хоче використати заощаджений час. Як найкраще його розподілити, щоб бути продуктивнішим? Обґрунтуйте свою відповідь (2–3 речення).

Чому Максимові варто залишити час на навчальні відео?

17 Розмістіть на часовій лінії ключові зміни у сфері підприємництва в Україні: заборона підприємництва; диджиталізація бізнесу; стрімкий розвиток малого бізнесу; дозвіл на приватну власність.

18 Поєднайте тип економічного мислення з прикладом реальної або змодельованої ситуації. Обґрунтуйте свій вибір.

Тип мислення	Ситуація
1 Вибір між двома варіантами	А Тарас організовує невеликий бізнес із приготування лимонаду. Він враховує, де купити лимони дешевше, як ефективно використати пляшки, хто допоможе з рекламою
2 Плани на майбутнє	Б У школі організували благодійний ярмарок. Марко вирішує, що краще – спекти печиво, яке обожнюють його однокласники, чи виготовити листівки, бо це дешевше
3 Оцінка ризику	В У Петра є 500 грн. Він хоче купити і гру, і нові навушники. Обирає те, що принесе більше користі щодня
4 Імпульсивні покупки	Г Софія щомісяця відкладає частину стипендії, щоб за два роки купити ноутбук для навчання в університеті
5 Пошук найбільш вигідного варіанта	Д Іван хоче запустити YouTube-канал, але спочатку вивчає популярні ніші, оцінює конкуренцію та розраховує витрати на обладнання
6 Визначення пріоритетів	Е Команда школярів планує шкільний проект. Вони обирають між двома варіантами – дорогим з мінімальним впливом та бюджетним із більшим охопленням
7 Оцінка важливості	Ж Аліса бачить гарну сумку в Instagram-магазині. Вона хоче купити її одразу, але зупиняється і порівнює ціну на схожі товари на маркетплейсі
8 Планування витрат	И Олена продає прикраси ручної роботи. Вона аналізує, що важливіше для клієнтів – ціна чи унікальність, і встановлює відповідну стратегію

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

19 Оберіть правильні твердження (позначте значком ✓).

- ☐ Економічне мислення допомагає уникнути імпульсивних покупок.
- ☐ Реклама не впливає на наші фінансові рішення.
- ☐ Витрачати весь дохід – це економічно.
- ☐ Планування бюджету – частина економічного мислення.
- ☐ Не кожна людина може бути підприємцем, але кожен може розвивати підприємливість.
- ☐ Підприємець завжди діє без ризику.

20 Проаналізуйте ситуації та визначте, які з наведених суджень найкраще відображають економічне мислення під час прийняття рішення (позначте значком ✓). Обґрунтуйте свою відповідь.

Ситуація 1. Артем планує відкрити кав'ярню. Він розглядає два варіанти:

- А** приміщення у центрі міста – висока оренда, великий потік клієнтів;
- Б** у спальному районі – низька оренда, менший потік людей.

- ☐ Варіант А автоматично кращий, бо центр завжди вигідніший.
- ☐ Варіант Б може бути вигіднішим, якщо витрати менші, а прибуток стабільний.
- ☐ Потрібно проаналізувати співвідношення витрат й очікуваного доходу для кожного варіанта.
- ☐ Артем має обрати найкрасивіше приміщення, бо це привабить клієнтів.

Ситуація 2. Анна створює дизайнерські обкладинки для щоденників і має два варіанти розвитку свого бізнесу:

- А** відкрити невеликий магазин у торговельному центрі (оренда висока, але є постійний потік людей);
- Б** створити інтернет-магазин (менші витрати, але потрібна реклама і технічна підтримка).

- ☐ Варіант А кращий, бо магазин – це «по-справжньому», а сайт – ні.
- ☐ У Варіанті Б Анна може заощадити на оренді, але витратити більше на просування.
- ☐ Варто порівняти потенційний прибуток і витрати обох варіантів.
- ☐ Варіант Б не підходить, бо Анна не має досвіду онлайн-торгівлі.

Ситуація 3. Олег відкрив майстерню з виготовлення меблів. Він отримав дві пропозиції від постачальників деревини:

- А** від місцевої компанії – трохи дорожче, але швидке постачання та підтримка локального бізнесу;
- Б** іноземна компанія – дешевше, але довше очікування та ризики з доставкою.

- ☐ Варто вибрати найдешевший варіант, незважаючи на ризики.
- ☐ Потрібно враховувати не лише ціну, а й надійність, терміни та репутацію компанії.
- ☐ Краще підтримувати місцеву економіку, якщо різниця в ціні несуттєва.
- ☐ Імпорт завжди вигідніший, бо дешевший.

21 Прочитайте цитати про управління часом. Оберіть дві та поясніть, як вони пов'язані з фінансовим успіхом.

- Час – це гроші (*Бенджамін Франклін*).
- Згаяного часу ніколи не повернеш (*Бенджамін Франклін*).
- Річ не в тому, щоб витрачати час, а в тому, щоб інвестувати його (*Стівен Кові*).
- Час – це валюта життя, яку ми витрачаємо щодня (*Рік Пітіно*).

22 Виконайте інтерактивну вправу «Розстав пріоритети», перейшовши за QR-кодом або посиланням. <https://learningapps.org/display?v=pbw1jut5a26>

23 Установіть відповідність між фразами та діловими ситуаціями.

Ситуація	Фраза
1 Ви надсилаєте лист із вкладенням	А Щиро дякуємо за співпрацю
2 Ви просите вибачення за затримку	Б З повагою – команда ...
3 Ви дякуєте за співпрацю	В Надсилаємо файл у вкладенні
4 Ви завершуєте діловий лист	Г Просимо вибачення за затримку

1	
2	
3	
4	

24 Виконайте інтерактивну вправу «Мій робочий день», перейшовши за QR-кодом або посиланням. <https://learningapps.org/display?v=p393djbe325>

25 Позначте, що впливає на ділову репутацію. Поруч із кожним твердженням поставте знак ✓ (покрщує репутацію) або X (погіршує репутацію).

- ☐ Ви вчасно відповідаєте на листи.
- ☐ Ви ігноруєте прохання клієнта.
- ☐ Ви дотримуетесь обіцянок.
- ☐ Ви запізнюєтеся на зустрічі.
- ☐ Ви звертаєтесь ввічливо.

26 Олена має багато справ упродовж тижня: підготувати презентацію на урок інформатики, потренуватися перед спортивним змаганням, допомогти молодшій сестрі з домашнім завданням, відвідати стоматолога й підготуватися до тесту з математики. Вона вирішила нічого не планувати, бо думає, що і так все пам'ятає. Чому така стратегія управління часом може бути неефективною?

Запропонуйте спосіб, за допомогою якого Олена могла б краще організувати свої справи. Оберіть інструмент тайм-менеджменту, який найкраще підійде у цій ситуації.

- ☐ Ведення фінансового щоденника
- ☐ Матриця Ейзенгауера
- ☐ Порівняння цін в онлайн-магазинах
- ☐ Резюме до вакансії

27 Намалюйте або позначте іконками 5 речей, які «з'їдають» ваш час. Напишіть, як можна зменшити час, який ви на них витрачаєте.

